

Statistisch Product

Arbeidskosten

De arbeidskosten zijn alle uitgaven van de werkgever voor de tewerkstelling van personeel. De arbeidskosten omvatten de beloning van de werknemers, met de lonen in geld en in natura en de sociale premies ten laste van werkgevers, kosten van beroepsopleidingen, de overige uitgaven, de belastingen in verband met de personeelsomvang, die als arbeidskosten worden beschouwd, minus de ontvangen subsidies.

Actualisering metagegevens

Bijwerking van het document 17/10/2022

Presentatie

<i>Trefwoorden</i>	Bezoldigingen, Kost, Medewerker, Gewerkt uur, Leerling, Beloning, Loon, Bonus, Uitkering, Beroepsopleiding, Taks, Belasting, Voordelen in natura, Lasten, Sociale bijdrage, Concurrentievermogen, Arbeidskracht, Subsidie
<i>Domein</i>	3.7.05. Arbeidsmarkt
<i>Statistische eenheid - Titel</i>	Lokale eenheid (of vestiging).
<i>Statistische eenheid - Omschrijving</i>	De lokale eenheid is een onderneming of een deel daarvan (bij voorbeeld werkplaats, fabriek, winkel, kantoor, mijn of pakhuis), gelegen op een geografisch bepaalde plaats. Op of vanuit die plaats worden economische activiteiten uitgeoefend waarvoor - uitzonderingen daargelaten - een of meer personen voor rekening van een zelfde onderneming werkzaam zijn (eventueel deeltijds).
<i>Statistische populatie - Titel</i>	Lokale eenheden die deel uitmaken van ondernemingen die minstens 10 werknemers in dienst hebben en behoren tot de sectoren B t.e.m. N et P t.e.m. S (NACE rev.2).
<i>Statistische populatie - Omschrijving</i>	De enquêtes 1966, 1969, 1972 en 1975 gaan over de arbeidskosten in de industrie; de enquêtes 1970, 1974, 1978, 1981, 1984 en 1988 gaan over de arbeidskosten in de industrie, de handel, de banken en de verzekeringen. 1992 en 1996, enkel vestigingen die vallen onder secties C t.e.m. K van NACE rev.1 en die behoren tot de groep ondernemingen met

Presentatie

	minstens 10 werknemers worden in deze statistiek onderzocht. 2000 en 2004, enkel vestigingen die vallen onder secties C t.e.m. K en M t.e.m. O van NACE rev.1 en die behoren tot de groep ondernemingen met minstens 10 werknemers worden in deze statistiek onderzocht. Van 2008 tot 2020, enkel vestigingen die vallen onder secties B t.e.m. N en P t.e.m. S van NACE rev.2 en die behoren tot de groep ondernemingen met minstens 10 werknemers worden in deze statistiek onderzocht.
<i>Geografisch bereik</i>	Geografisch bereik = België + gewesten
<i>Tijdsbereik</i>	Bestreken tijdvak = 1966 tot 2020
<i>Sectorieel bereik</i>	Sectoren = B, Sectoren = C, Sectoren = D, Sectoren = E, Sectoren = F, Sectoren = G, Sectoren = H, Sectoren = I, Sectoren = J, Sectoren = K, Sectoren = L, Sectoren = M, Sectoren = N, Sectoren = P, Sectoren = Q, Sectoren = R, Sectoren = S
<i>Ander bereik</i>	Aantal werknemers ≥ 10

Referentieperiode

<i>Eerste beschikbare referentieperiode</i>	1966
---	------

Institutioneel mandaat

<i>Verplichte statistische productie</i>	Statistiek opgemaakt krachtens een Europese wettelijke verplichting
<i>Wettelijke referentie</i>	Verordening (EG) nr. 1216/2003 van de Commissie van 7 juli 2003 tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 450/2003 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de loonkostenindex, Verordening (EG) nr. 530/1999 van de Raad van 9 maart 1999 betreffende structuurstatistieken van lonen en loonkosten, Verordening (EG) nr. 1738/2005 van de Commissie van 21 oktober 2005 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1916/2000, wat de definitie en de indiening van gegevens over de loonstructuur betreft, Verordening (EG) nr. 1737/2005 van de Commissie van 21 oktober 2005 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1726/1999 wat de definitie en de indiening van gegevens over de loonkosten betreft, Verordening (EG) nr. 450/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 27 februari 2003 betreffende de loonkostenindex, Verordening (EG) nr. 1916/2000 van de Commissie van 8 september 2000 houdende uitvoering van Verordening (EG) nr. 530/1999 van de Raad betreffende

Institutioneel mandaat

structuurstatistieken van lonen en loonkosten, wat de definitie en de indiening van gegevens over de loonstructuur betreft

Vertrouwelijkheid

Vertrouwelijkheid - Niveau

Bekendmakingbeleid

Uitbrengkalender De verspreidingskalender is toegankelijk via internet.
Periodiciteit Vierjaarlijks

Verspreidingsformaat

Persbericht

Publicaties

Publicatie op de Eurostat-website (2004, 2008, 2012, 2016 en 2020) <https://ec.europa.eu/eurostat/web/labour-market/labour-costs>

Onlinedatabank

Downloadbare Excel-tabellen

Open Data

Toegang tot microgegevens

Geen microgegevens

Overig

Toegankelijkheid van de documentatie

Documentatie over methoden

Documenten op papier (vóór 2000). Documenten opgeslagen op de Z-schijf, op het volgende adres: 0477-532-LCS (vanaf 2000) .

Documentatie over de kwaliteit

Papieren documenten (vóór 2000). Vierjaarlijkse kwaliteitsrapporten van Eurostat (vanaf 2000) en kwaliteitsindicatoren (vanaf 2008) .

Kwaliteitsbeheer

Kwaliteitsborging

Voor het merendeel van de gegevens .

Kwaliteitsbeoordeling

Documenten in papier (vóór 2000). De vierjaarlijkse kwaliteitsrapporten van Eurostat (vanaf 2000) en de kwaliteitsindicatoren van Statbel (vanaf 2008) .

Relevantie

<i>Behoeften van de gebruikers</i>	Internationale instellingen (Eurostat, IAB, IMF) en een aantal nationale gebruikers (CRB, NBB, universiteiten).
<i>Tevredenheid van de gebruikers</i>	Eurostat krijgt alle gevraagde gegevens toegestuurd binnen de vooropgestelde termijnen. De andere klanten kunnen de variabelen gebruiken die voor Eurostat zijn bestemd. De klanten klagen soms over de levertijd van de gegevens (twee jaar na de referentieperiode).
<i>Volledigheid</i>	Vóór 2000, exclusief gebruik van enquêtegegevens. Van 2000 tot 2012, combinatie van administratieve en enquêtegegevens. Vanaf 2016, exclusief gebruik van administratieve bronnen. Volledigheid is gewaarborgd voor variabelen die ten minste 95% van de arbeidskosten vertegenwoordigen.

Nauwkeurigheid en betrouwbaarheid

<i>Nauwkeurigheid</i>	Geen enquête meer vanaf 2016 .
<i>Steekproeffout</i>	Geen enquête meer vanaf 2016 .
<i>Niet-steekproeffout</i>	Geen enquête meer vanaf 2016 .

Tijdigheid

<i>Tijdigheid</i>	Resultaten beschikbaar 18 maanden na de referentieperiode
-------------------	---

Vergelijkbaarheid

<i>Vergelijkbaarheid - Geografisch</i>	De naar Gewest uitgesplitste gegevens zijn vergelijkbaar .
<i>Vergelijkbaarheid - In de tijd</i>	Reeksbreuk tussen 2000 en 2004 (overgang naar de bevraging van lokale eenheden), tussen 2004 en 2008 (nieuwe versie van de NACE-BEL-classificatie), tussen 2008 en 2012 (verbetering van de administratieve databanken). en tussen 2012 en 2016 (overgang naar het exclusieve gebruik van administratieve data).
<i>Vergelijkbaarheid - Sectorieel</i>	Er is een wijziging geweest op definities/concepten/ nomenclaturen
<i>Vergelijkbaarheid - Andere</i>	

Coherentie

<i>Interne coherentie</i>	De coherentie is gegarandeerd tussen subpopulaties, De coherentie is gegarandeerd tussen subdomeinen, variabelen, etc.
---------------------------	--

Coherentie

<i>Gebiedsoverschrijdende coherentie</i>	Er is coherentie tussen de ondervraagde eenheden en de observatie-eenheden, Men gebruikt erkende concepten en begrippen (nationaal of internationaal indien de coherentie op dit niveau kan worden beoordeeld), Men gebruikt erkende nomenclaturen (internationaal, nationaal), De concepten, definities en nomenclaturen worden opgeslagen en beheerd, De consistentie van concepten, definities en nomenclaturen wordt gecontroleerd
--	--

Herziening van de gegevens

Herziening van de gegevens - Beleid

Herziening van de gegevens - Praktijk

Er waren verschillende herzieningen van de gegevens nodig voor 2016 voor de publicaties van Eurostat en Statbel .

Statistische verwerking

Basisgegevens - Enquêtes

-

Basisgegevens - Administratieve gegevens

NBB: Nationale Bank van België - Jaarrekeningen van de ondernemingen, RSZ: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid - DmFA, FOD Financiën - BELCOTAX, FOD Financiën - BIZTAX

Basisgegevens - Statistische producten

-

Frequentie van verzameling van gegevens

Maandelijks

Verzameling van gegevens

Hergebruik van administratieve gegevens

Samenstelling van gegevens

Exclusieve gebruik van administratieve bronnen .

Aanpassing

Opmerkingen

Gekoppelde documenten

<i>Titel</i>	<i>URL</i>
Uitbrengkalender	https://statbel.fgov.be/nl/calendar
Opleveren van de resultaten aan Eurostat 18 maanden na de	https://ec.europa.eu/eurostat/web/labour-market/labour-costs

Gekoppelde documenten

referentieperiode. Opleveren van de resultaten aan Statbel 2 jaar na de referentieperiode.

Internet: Loonkosten - Eurostat -

Externe IDs

Type	ID
INVS	INVS-9900030

Statistische variabelen

Titel	Definitie	Eenheid/ Nomenclatuur
D. LOONKOSTEN	Onder loonkosten wordt verstaan de totale uitgaven van werkgevers voor het in dienst hebben van personeel, een begrip dat binnen de Gemeenschap is goedgekeurd en dat in grote trekken overeenkomt met de internationale definitie van de Internationale Conferentie van arbeidsstatistici (Genève, 1966). De loonkosten omvatten de beloning van werknemers (D.1) met lonen in geld of in natura, de sociale premies ten laste van werkgevers, de kosten van beroepsopleidingen (D.2), de overige uitgaven van de werkgever (D.3) en de als loonkosten beschouwde belastingen in verband met de personeelsomvang (D.4), minus de door de werkgever ontvangen subsidies (D.5). De kosten voor uitzendkrachten moeten worden opgenomen bij de bedrijfstak van het bureau waarbij zij in dienst zijn (NACE Rev.1.1, 74.50) en niet bij die van de onderneming waarvoor zij feitelijk werken.	Euro (€)
A. AANTAL WERKNEMERS	Tot de werknemers behoren alle personen die, ongeacht hun nationaliteit of de tijd die ze al in het land werken, een rechtstreekse, al dan niet formele, arbeidsovereenkomst met de onderneming of de lokale eenheid hebben en daarvoor een beloning ontvangen, ongeacht de aard van hun werk, het aantal gewerkte uren (voltijds of in deeltijd) en de duur van de overeenkomst (vast of tijdelijk). De beloning	N (Aantal)

Statistische variabelen

	van werknemers kan, behalve uit loon, bestaan uit bonussen, stukloon, toeslagen voor ploegendienst, toelagen, honoraria, fooien, provisies of beloningen in natura.	
A.1 Totaal aantal werknemers	Deze variabele omvat voltijdwerknemers (A.11), deeltijdwerknemers (A.12) en leerlingen (A.13).	N (Aantal)
A.11 Voltijdwerknemers (zonder leerlingen)	Voltijdwerknemers zijn werknemers (zonder leerlingen) die het normale aantal uren zoals overeengekomen in de collectieve arbeidsovereenkomst of het aantal uren dat in de onderneming of lokale eenheid gebruikelijk is, werken, ook al hebben zij een arbeidsovereenkomst van minder dan een jaar. Bij deze variabele moet het gemiddelde aantal voltijdwerknemers dat gedurende het referentiejaar per maand in de meldende eenheid werkzaam was, worden opgegeven	N (Aantal)
A.12 Deeltijdwerknemers (zonder leerlingen)	Deeltijdwerknemers zijn werknemers (zonder leerlingen) die een kleiner aantal uren werken dan het normale aantal uren zoals overeengekomen in de collectieve arbeidsovereenkomst of het aantal uren dat in de onderneming of lokale eenheid gewoonlijk wordt gewerkt, of dit nu dagelijks, wekelijks of maandelijks het geval is (halve dagen, driekwart tijd, vier vijfde tijd enz.). Bij deze variabele moet het gemiddelde aantal deeltijdwerknemers dat gedurende het referentiejaar per maand in de meldende eenheid werkzaam was, worden opgegeven.	N (Aantal)
A.121 Deeltijdwerknemers omgerekend in voltijdequivalenten	Deze omrekening moet worden uitgevoerd door de onderneming of de lokale eenheid die de vragenlijsten invult, zelf, of door de dienst die de gegevens verzamelt of het nationale bureau voor de statistiek, aan de hand van de normale arbeidstijd van voltijdwerknemers in de betrokken onderneming of lokale eenheid volgens de methode die zij het meest geschikt achten. Bij deze variabele moet het gemiddelde aantal deeltijdwerknemers (omgerekend in voltijdequivalenten) dat	N (Aantal)

Statistische variabelen

A.13 Leerlingen	gedurende het referentiejaar per maand in de meldende eenheid werkzaam was, worden aangegeven.	N (Aantal)
	Leerlingen zijn voltijd- of deeltijdwerknemers die nog niet ten volle aan het productieproces deelnemen en die hetzij een leerlingenovereenkomst hebben hetzij in een situatie verkeren waarin de beroepsopleiding belangrijker is dan de productiviteit. Bij deze variabele moet het gemiddelde aantal leerlingen dat gedurende het referentiejaar per maand in de meldende eenheid werkzaam was, worden opgegeven.	
A.131 Deeltijdleerlingen omgerekend in voltijdequivalenten	Deze omrekening moet worden uitgevoerd door de onderneming of de lokale eenheid die de vragenlijsten invult, zelf, of door de dienst die de gegevens verzamelt of het nationale bureau voor de statistiek, volgens de methode die zij het meest geschikt achten. De uren die in de onderneming/ lokale eenheid of op school aan de opleiding worden besteed, worden niet meegeteld. Bij deze variabele moet het gemiddelde aantal deeltijdleerlingen (omgerekend in voltijdequivalenten) dat gedurende het referentiejaar per maand in de meldende eenheid werkzaam was, worden aangegeven.	N (Aantal)
B. WERKELIJK GEWERKTE UREN	De statistieken hebben betrekking op het totale aantal uren dat door alle werknemers samen gedurende het jaar is gewerkt. Het totale aantal werkelijk gewerkte uren (B.1) wordt afzonderlijk geregistreerd voor voltijdwerknemers (B.11), deeltijdwerknemers (B.12) en leerlingen (B.13). De werkelijk gewerkte uren worden gedefinieerd als de som van alle perioden die worden besteed aan hoofd- en hulpactiviteiten met het oog op de voortbrenging van goederen en diensten.	N (Aantal)
B.1 Aantal werkelijk gewerkte uren	De statistieken hebben betrekking op het totale aantal uren dat door alle werknemers samen gedurende het jaar is gewerkt. Het totale aantal werkelijk	N (Aantal)

Statistische variabelen

	<p>gewerkte uren (B.1) wordt afzonderlijk geregistreerd voor voltijdwerknemers (B.11), deeltijdwerknemers (B.12) en leerlingen (B.13). De werkelijk gewerkte uren worden gedefinieerd als de som van alle perioden die worden besteed aan hoofd- en hulpactiviteiten met het oog op de voortbrenging van goederen en diensten .</p>	
B.11 Aantal werkelijk gewerkte uren voor voltijdwerknemers	<p>De statistieken hebben betrekking op het totale aantal uren dat door alle werknemers samen gedurende het jaar is gewerkt. Het totale aantal werkelijk gewerkte uren (B.1) wordt afzonderlijk geregistreerd voor voltijdwerknemers (B.11), deeltijdwerknemers (B.12) en leerlingen (B.13). De werkelijk gewerkte uren worden gedefinieerd als de som van alle perioden die worden besteed aan hoofd- en hulpactiviteiten met het oog op de voortbrenging van goederen en diensten .</p>	N (Aantal)
B.12 Aantal werkelijk gewerkte uren voor deeltijdwerknemers	<p>De statistieken hebben betrekking op het totale aantal uren dat door alle werknemers samen gedurende het jaar is gewerkt. Het totale aantal werkelijk gewerkte uren (B.1) wordt afzonderlijk geregistreerd voor voltijdwerknemers (B.11), deeltijdwerknemers (B.12) en leerlingen (B.13). De werkelijk gewerkte uren worden gedefinieerd als de som van alle perioden die worden besteed aan hoofd- en hulpactiviteiten met het oog op de voortbrenging van goederen en diensten .</p>	N (Aantal)
B.13 Aantal werkelijk gewerkte uren voor leerlingen	<p>De statistieken hebben betrekking op het totale aantal uren dat door alle werknemers samen gedurende het jaar is gewerkt. Het totale aantal werkelijk gewerkte uren (B.1) wordt afzonderlijk geregistreerd voor voltijdwerknemers (B.11), deeltijdwerknemers (B.12) en leerlingen (B.13). De werkelijk gewerkte uren worden gedefinieerd als de som van alle perioden die worden besteed aan hoofd- en hulpactiviteiten met het oog op de voortbrenging van goederen en diensten .</p>	N (Aantal)

Statistische variabelen

C. BETAALDE UREN	Deze variabele betreft het totale aantal uren waarvoor gedurende het jaar loon is uitbetaald. Het totale aantal betaalde uren (C.1) wordt afzonderlijk geregistreerd voor voltijdwerknemers (C.11), deeltijdwerknemers (C.12) en leerlingen (C.13). Het aantal betaalde uren op jaarbasis wordt gedefinieerd als: beloonde normale en overuren gedurende het jaar; uren waarvoor de werknemer tegen een verlaagd tarief werd betaald, ook al werd het verschil gecompenseerd door betalingen van wettelijke-socialeverzekeringsinstellingen; uren dat tijdens de referentieperiode niet werd gewerkt, maar die wel werden betaald (vakantie, ziekteverlof, officiële feestdagen en andere betaalde uren, zoals voor medisch onderzoek, geboorte, huwelijk, begrafenis, verhuizing, enz.).	N (Aantal)
C.1 Totale aantal betaalde uren	Deze variabele betreft het totale aantal uren waarvoor gedurende het jaar loon is uitbetaald. Het totale aantal betaalde uren (C.1) wordt afzonderlijk geregistreerd voor voltijdwerknemers (C.11), deeltijdwerknemers (C.12) en leerlingen (C.13). Het aantal betaalde uren op jaarbasis wordt gedefinieerd als: beloonde normale en overuren gedurende het jaar; uren waarvoor de werknemer tegen een verlaagd tarief werd betaald, ook al werd het verschil gecompenseerd door betalingen van wettelijke-socialeverzekeringsinstellingen; uren dat tijdens de referentieperiode niet werd gewerkt, maar die wel werden betaald (vakantie, ziekteverlof, officiële feestdagen en andere betaalde uren, zoals voor medisch onderzoek, geboorte, huwelijk, begrafenis, verhuizing, enz.).	N (Aantal)
C.11 Totale aantal betaalde uren voor voltijdwerknemers	Deze variabele betreft het totale aantal uren waarvoor gedurende het jaar loon is uitbetaald. Het totale aantal betaalde uren (C.1) wordt afzonderlijk geregistreerd voor voltijdwerknemers (C.11), deeltijdwerknemers (C.12) en	N (Aantal)

Statistische variabelen

	<p>leerlingen (C.13). Het aantal betaalde uren op jaarbasis wordt gedefinieerd als: beloonde normale en overuren gedurende het jaar; uren waarvoor de werknemer tegen een verlaagd tarief werd betaald, ook al werd het verschil gecompenseerd door betalingen van wettelijke-socialeverzekeringsinstellingen; uren dat tijdens de referentieperiode niet werd gewerkt, maar die wel werden betaald (vakantie, ziekteverlof, officiële feestdagen en andere betaalde uren, zoals voor medisch onderzoek, geboorte, huwelijk, begrafenis, verhuizing, enz .).</p>	
C.12 Totale aantal betaalde uren voor deeltijdwerknemers	<p>Deze variabele betreft het totale aantal uren waarvoor gedurende het jaar loon is uitbetaald. Het totale aantal betaalde uren (C.1) wordt afzonderlijk geregistreerd voor voltijdwerknemers (C.11), deeltijdwerknemers (C.12) en leerlingen (C.13). Het aantal betaalde uren op jaarbasis wordt gedefinieerd als: beloonde normale en overuren gedurende het jaar; uren waarvoor de werknemer tegen een verlaagd tarief werd betaald, ook al werd het verschil gecompenseerd door betalingen van wettelijke-socialeverzekeringsinstellingen; uren dat tijdens de referentieperiode niet werd gewerkt, maar die wel werden betaald (vakantie, ziekteverlof, officiële feestdagen en andere betaalde uren, zoals voor medisch onderzoek, geboorte, huwelijk, begrafenis, verhuizing, enz .).</p>	N (Aantal)
C.13 Totale aantal betaalde uren voor leerlingen	<p>Deze variabele betreft het totale aantal uren waarvoor gedurende het jaar loon is uitbetaald. Het totale aantal betaalde uren (C.1) wordt afzonderlijk geregistreerd voor voltijdwerknemers (C.11), deeltijdwerknemers (C.12) en leerlingen (C.13). Het aantal betaalde uren op jaarbasis wordt gedefinieerd als: beloonde normale en overuren gedurende het jaar; uren waarvoor de werknemer tegen een verlaagd tarief werd betaald, ook al werd het verschil</p>	N (Aantal)

Statistische variabelen

	gecompenseerd door betalingen van wettelijke-socialeverzekeringsinstellingen; uren dat tijdens de referentieperiode niet werd gewerkt, maar die wel werden betaald (vakantie, ziekteverlof, officiële feestdagen en andere betaalde uren, zoals voor medisch onderzoek, geboorte, huwelijk, begrafenis, verhuizing, enz .).	
D.1 Beloning van werknemers	De beloning van werknemers is de totale vergoeding, in geld of in natura, die door een werkgever aan een werknemer verschuldigd is voor de arbeid die deze tijdens de referentieperiode heeft verricht. De beloning van werknemers wordt ingedeeld in: lonen (D.11), voornamelijk bestaande uit lonen (zonder leerlingen) (D.111) en lonen van leerlingen (D.112); sociale premies ten laste van werkgevers (D.12), voornamelijk bestaande uit werkelijke sociale premies ten laste van werkgevers (zonder leerlingen) (D.121), toegerekende sociale premies ten laste van werkgevers (zonder leerlingen) (D.122) en sociale premies ten laste van werkgevers voor leerlingen (D.123).	Euro (€)
D.11 Lonen	Tot de lonen behoren ook premies, stukloon, toeslagen voor ploegendienst, toelagen, honoraria, fooien, provisies en beloningen in natura. Lonen worden geregistreerd in het tijdvak dat de arbeid is verricht. Incidentele premies of andere bijzondere uitkeringen, zoals dertiende maand, nabetaling van loon enz., worden echter geregistreerd op het moment dat ze verschuldigd zijn.	Euro (€)
D.111 Lonen (zonder leerlingen)	De beloning van werknemers is de totale vergoeding, in geld of in natura, die door een werkgever aan een werknemer verschuldigd is voor de arbeid die deze tijdens de referentieperiode heeft verricht. De beloning van werknemers wordt ingedeeld in: lonen (D.11), voornamelijk bestaande uit lonen (zonder leerlingen) (D.111) en lonen van leerlingen (D.112); sociale premies ten laste van werkgevers	Euro (€)

Statistische variabelen

	(D.12), voornamelijk bestaande uit werkelijke sociale premies ten laste van werkgevers (zonder leerlingen) (D.121), toegerekende sociale premies ten laste van werkgevers (zonder leerlingen) (D.122) en sociale premies ten laste van werkgevers voor leerlingen (D.123).	
D.1111 Directe beloning, bonussen en toelagen	De directe beloning, bonussen en toelagen omvatten ook de sociale premies ten laste van de werknemer, loonbelasting, enz., ook indien deze door de werkgever worden ingehouden en namens de werknemer rechtstreeks aan socialeverzekeringsregelingen, belastingdienst enz. worden betaald. Een bonus is een betaling door de werkgever als beloning of blijk van waardering. Wanneer een werknemer een bonus ontvangt, wordt niet verwacht of verondersteld dat deze voor een specifieke uitgave wordt gebruikt. De waarde van de bonus en het tijdstip waarop deze wordt betaald, kunnen door de werkgever worden bepaald of in een overeenkomst worden vastgelegd. Een toelage is een bedrag dat door de werkgever aan een werknemer wordt betaald met het oog op een specifieke, niet met het werk verband houdende uitgave van de werknemer. Het recht op een toelage is vaak in een overeenkomst vastgelegd en de toelage wordt gewoonlijk betaald op het moment dat de werknemer het recht hierop verkrijgt.	Euro (€)
D.11111 Directe beloning, bonussen en toelagen die in iedere loonperiode worden betaald	Dit is de beloning in de vorm van betalingen in geld die regelmatig in iedere loonperiode gedurende het jaar worden betaald. Voor de meeste werknemers bedraagt de loonperiode een week of een maand. Betalingen die de werknemer minder vaak (maandelijks als de loonperiode een week is, of driemaandelijks, halfjaarlijks of jaarlijks) of incidenteel ontvangt, zijn hier dus niet inbegrepen. Betalingen voor spaarregelingen voor werknemers blijven hier buiten beschouwing, maar vallen onder D.1112.	Euro (€)

Statistische variabelen

D.11112 Directe beloning, bonussen en toelagen die niet in iedere loonperiode worden betaald	Alle betalingen aan werknemers die niet regelmatig in iedere loonperiode (week of maand) worden betaald. Hiertoe behoren bonussen en toelagen die op vaste tijdstippen worden betaald (bv. maandelijks als de loonperiode een week is, of driemaandelijks, halfjaarlijks of jaarlijks) en premies in verband met individuele of collectieve prestaties. Vertrekpremies zijn inbegrepen, mits zij niet zijn vastgelegd in een collectieve arbeidsovereenkomst. Indien geen gegevens over een mogelijk verband met een collectieve arbeidsovereenkomst beschikbaar zijn of als bekend is dat een dergelijk verband bestaat, blijven deze premies hier buiten beschouwing, maar vallen zij onder D.1223. Betalingen voor spaarregelingen voor werknemers vallen onder D.1112. Het aanhangsel van bijlage II bevat voorbeelden van betalingen die onder D.11112 vallen. Ook variabele D.11112 betreft betalingen die bruto moeten worden geregistreerd, vóór belastingen en sociale premies ten laste van werknemers.	Euro (€)
D.1112 Betalingen voor spaarregelingen voor werknemers	Deze variabele betreft de bijdragen die worden betaald aan spaarregelingen voor werknemers (zoals bedrijfsspaarregelingen).	Euro (€)
D.1113 Betalingen voor niet-gewerkte dagen	Beloning voor verlof dat op basis van wettelijke bepalingen of een collectieve arbeidsovereenkomst dan wel vrijwillig wordt gegeven voor officiële feestdagen of voor andere niet-gewerkte dagen.	Euro (€)
D.1114 Lonen in natura	Deze variabele betreft een schatting van de waarde van alle goederen en diensten die de onderneming of lokale eenheid aan de werknemers beschikbaar stelt. Hiertoe behoren producten van de onderneming, personeelswoningen, auto's van de zaak, aandelenopties en regelingen voor de aankoop van aandelen. Indien gegevens beschikbaar zijn over de persoonlijke inkomstenbelasting op lonen in natura,	Euro (€)

Statistische variabelen

	kunnen deze als benadering worden gebruikt.	
D.11143 Auto's van de zaak	De kosten voor ondernemingen van auto's van de zaak die werknemers voor privé-gebruik ter beschikking worden gesteld. Bedoeld zijn hier de netto-exploitatiekosten voor de onderneming (jaarlijkse leasekosten en rentebetalingen ' afschrijving, verzekering, onderhoud, reparaties, parkeren), maar niet de kapitaaluitgaven voor de aanschaf van de auto's of de inkomsten uit wederverkoop. De schattingen moeten worden berekend op basis van in de onderneming beschikbare informatie, zoals over het aantal auto's dat de onderneming ter beschikking stelt, de gemiddelde kosten per auto en een schatting van het aandeel van het privé-gebruik door de werknemer.	Euro (€)
D.112 Lonen van leerlingen	De beloning van werknemers is de totale vergoeding, in geld of in natura, die door een werkgever aan een werknemer verschuldigd is voor de arbeid die deze tijdens de referentieperiode heeft verricht. De beloning van werknemers wordt ingedeeld in: lonen (D.11), voornamelijk bestaande uit lonen (zonder leerlingen) (D.111) en lonen van leerlingen (D.112); sociale premies ten laste van werkgevers (D.12), voornamelijk bestaande uit werkelijke sociale premies ten laste van werkgevers (zonder leerlingen) (D.121), toegerekende sociale premies ten laste van werkgevers (zonder leerlingen) (D.122) en sociale premies ten laste van werkgevers voor leerlingen (D.123).	Euro (€)
D.12 Sociale premies ten laste van werkgevers	Deze variabele betreft een bedrag dat gelijk is aan de waarde van de sociale premies die ten laste van werkgevers komen om het recht van hun werknemers op sociale uitkeringen te waarborgen. Het kan hierbij om werkelijke of toegerekende premies gaan.	Euro (€)
D.121 Werkelijke sociale premies ten	Deze variabele betreft de bedragen die werkgevers ten behoeve van hun	Euro (€)

Statistische variabelen

laste van werkgevers (zonder leerlingen)	werknemers betalen aan de verzekeraars (wettelijke-socialeverzekeringsinstellingen en particuliere verzekeringsregelingen met fondsvorming, zoals bedrijfspensioenregelingen). Deze betalingen betreffen de wettelijke, de op collectieve arbeidsovereenkomsten berustende, de contractuele en de vrijwillige premies voor verzekering tegen sociale risico's en behoeften. De werkelijke sociale premies ten laste van werkgevers worden geregistreerd in het tijdvak dat de arbeid is verricht.	
D.1211 Wettelijke sociale premies	Dit zijn premies die de werkgever wettelijk verplicht is aan de wettelijke-socialeverzekeringsinstellingen te betalen. Van het bedrag aan premies moeten eventuele subsidies worden afgetrokken.	Euro (€)
D.1212 Op collectieve arbeidsovereenkomst berustende, contractuele en vrijwillige sociale premies ten laste van werkgevers	Dit zijn alle door de werkgever betaalde premies voor socialezekerheidsregelingen in aanvulling op de wettelijk verplichte premies. Er moet rekening worden gehouden met eventuele belastingvrijstellingen.	Euro (€)
D.122 Toegerekende sociale premies ten laste van werkgevers (zonder leerlingen)	Gegevens over de toegerekende sociale premies ten laste van werkgevers zijn nodig voor een volledig beeld van de loonkosten in het tijdvak dat de arbeid is verricht. Zij vertegenwoordigen de tegenwaarde van de waarneembare rechtstreekse sociale uitkeringen. Rechtstreekse sociale uitkeringen worden door werkgevers rechtstreeks aan hun werknemers of voormalige werknemers en aan andere rechthebbenden verstrekt, zonder tussenkomst van een wettelijke-socialeverzekeringsinstelling, verzekeringsmaatschappij of zelfstandig pensioenfonds, en zonder de oprichting van een speciaal fonds of van een afzonderlijke voorziening voor dit doel. In plaats daarvan worden de uitkeringen betaald uit de eigen middelen van de werkgevers via regelingen zonder fondsvorming. Het	Euro (€)

Statistische variabelen

feit dat sommige sociale uitkeringen rechtstreeks door de werkgevers worden verstrekt, en niet via een wettelijke socialeverzekeringsinstelling of een andere verzekeraar, doet niets af aan hun karakter van sociale uitkering. D.122 kan bijzonder relevant zijn wanneer de werkgever een nietmarktproducent (overheidssector) is. Bij de bepaling van D.122 wordt gekeken naar de verplichtingen van de werkgever om in de toekomst sociale uitkeringen te verstrekken. Voor werkgevers met socialeverzekeringsregelingen zonder fondsvorming kan D.122 het best worden berekend aan de hand van schattingen op basis van actuariële overwegingen. Als deze niet beschikbaar zijn, moeten andere schattingsmethoden worden gebruikt. Sommige landen schatten D.122 bijvoorbeeld door de eventuele sociale premies ten laste van werknemers af te trekken van de waarneembare rechtstreekse sociale uitkeringen. Variabele D.122 omvat met name de toegerekende sociale premies ten laste van werkgevers voor pensioenen en gezondheidszorg. Zij omvat ook de tegenwaarde van de lonen die de werkgevers tijdelijk doorbetalen bij ziekte, zwangerschap, arbeidsongeval, invaliditeit, ontslag enz. van hun werknemers, indien dat bedrag afzonderlijk kan worden vastgesteld.

D.123 Sociale premies ten laste van werkgevers voor leerlingen

Deze variabele betreft de som van de werkelijk betaalde premies en eventuele toegerekende premies voor leerlingen. Als er al toegerekende premies voor leerlingen zijn, zijn deze meestal miniem.

Euro (€)

D.2 Door de werkgever betaalde kosten van beroepsopleidingen

Deze variabele omvat uitgaven voor diensten en voorzieningen in verband met beroepsopleidingen (ook voor leerlingen, maar niet hun loon), kleine reparaties en onderhoud van gebouwen en inrichtingen, exclusief personeelskosten; uitgaven voor de deelneming aan cursussen; honoraria voor instructeurs van buiten de onderneming; uitgaven voor leermiddelen

Euro (€)

Statistische variabelen

	en gereedschappen ten behoeve van de opleiding; door de onderneming aan beroepsopleidingsorganisaties betaalde bedragen enz. Subsidies in verband met beroepsopleidingen moeten worden afgetrokken.	
D.3 Overige uitgaven van de werkgever	Deze variabele omvat met name: wervingskosten (bedragen betaald aan wervingsbureaus, uitgaven voor personeelsadvertenties, reiskostenvergoedingen voor opgeroepen kandidaten, inrichtingsvergoedingen voor nieuw personeel enz. Gewone administratiekosten blijven hierbij buiten beschouwing (kantooruitgaven, lonen enz.)); door de werkgever verstrekte werkkleding.	Euro (€)
D.4 Door de werkgever betaalde belastingen	Deze variabele omvat alle op de loonsom of op de personeelsomvang gebaseerde belastingen. Deze belastingen worden als loonkosten beschouwd. Variabele D.4 omvat ook de strafheffing die in sommige Europese landen door werkgevers moet worden betaald wanneer zij te weinig gehandicapt in dienst hebben, en soortgelijke heffingen.	Euro (€)
D.5 Door de werkgever ontvangen subsidies	Hiermee worden alle bedragen bedoeld die de werkgever in de vorm van algemene subsidies heeft ontvangen om hem alle of een deel van de kosten van directe beloningen terug te betalen (niet die van de sociale zekerheid of van beroepsopleidingen). Terugbetalingen aan de werkgever door wettelijke-socialeverzekeringsinstellingen of aanvullende verzekeringen blijven buiten beschouwing.	Euro (€)
D.11141 Producten van de onderneming	Producten van de onderneming worden gratis voor privé-gebruik verstrekt, dan wel onder de kostprijs voor de onderneming aan het personeel verkocht. Voorbeelden zijn voedingsmiddelen (met uitzondering van uitgaven voor kantines en maaltijdbonnen), kolen, gas, elektriciteit, stookolie, verwarming, schoeisel en	Euro (€)

Statistische variabelen

	<p>kleding (met uitzondering van werkkleding), microcomputers enz. De nettoprijs voor de onderneming moet worden geregistreerd, d.w.z. de kostprijs van producten die gratis worden verstrekt, dan wel het verschil tussen de kostprijs en de prijs waartegen de producten aan het personeel worden verkocht. Compenserende betalingen of uitkeringen in natura waarvan geen gebruik is gemaakt, moeten ook worden geregistreerd.</p>	
D.11142 Personeelswoningen	<p>Dit zijn uitgaven van de onderneming om werknemers te helpen bij hun huisvesting. Hieronder vallen uitgaven voor woningen waarvan de onderneming eigenaar is (onderhoud, administratie, belasting, verzekering); laagrentende leningen voor de bouw of aankoop van woningen door het personeel (het verschil tussen de marktrente en de rente die de werknemer moet betalen); toelagen en subsidies die werknemers ontvangen voor hun huisvesting en de inrichting van hun woning, maar geen verhuistoelagen.</p>	Euro (€)
D.11144 Aandelenopties en regelingen voor de aankoop van aandelen	<p>Deze facultatieve variabele omvat alle betalingen in natura in verband met een op aandelen gebaseerde beloning. Tot deze categorie behoren aandelenopties, regelingen voor de aankoop van aandelen en andere eigenvermogensinstrumenten die uitzicht geven op kapitaalaangroei. Deze instrumenten hebben als typisch kenmerk dat zij in eigenvermogensinstrumenten worden afgewikkeld, dat wil zeggen dat zij een overdracht van eigen vermogen van de onderneming/lokale eenheid aan de werknemer zijn. De vormen van beloning die onder D.11144 vallen, zijn gelijk aan die van de rubriek 'In eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingstransacties' van de International Financial Reporting Standard 2 'Op aandelen gebaseerde betalingen'. Regelingen voor de aankoop van aandelen bestaan gewoonlijk uit de overdracht</p>	Euro (€)

Statistische variabelen

van aandelen van een onderneming aan haar werknemers. De overdracht vindt in het heden (toekenningsdatum) plaats op basis van een prijs die onder de lopende marktprijs ligt (uitoefenprijs). De kosten voor de onderneming zijn gelijk aan het product van het aantal aandelen en het verschil tussen de marktprijs en de uitoefenprijs. Bij aandelenopties wordt gewoonlijk het recht overgedragen om, niet eerder dan een duidelijk aangegeven toekomstige datum (de datum waarop de toezegging onvoorwaardelijk wordt), tegen een al in het heden (toekenningsdatum) vastgestelde gunstige uitoefenprijs aandelen te kopen in de onderneming waarvoor men werkt. Van dit recht zal door de werknemers alleen gebruik worden gemaakt als de marktprijs op of na de datum waarop de toezegging onvoorwaardelijk wordt, hoger is dan de uitoefenprijs. De kosten voor de onderneming zijn ook hier gelijk aan het product van het aantal aandelen en het verschil tussen de marktprijs en de uitoefenprijs. Zowel in de loonkostenstatistiek als in de boekhouding worden de kosten toegewezen aan en verdeeld over de wachtperiode, dat wil zeggen het tijdvak tussen de toekenningsdatum en de datum waarop de toezegging onvoorwaardelijk wordt. Deze waarden staan tijdens de wachtperiode niet vast en moeten dus worden geschat. Variabele D.11144 kan voor het referentiejaar het best worden geschat met behulp van de richtsnoeren van de International Financial Reporting Standard 2 'Op aandelen gebaseerde betalingen'. Als een dergelijke schatting niet beschikbaar is, kunnen waarden volgens nationale standaarden voor jaarrekeningen of de belastingwetgeving van de lidstaat worden gebruikt, mits deze de eigenvermogensinstrumenten van D.11144 omvatten en op de referentieperiode voor de enquête naar de loonkosten betrekking hebben. Op betalingen voor de instelling

Statistische variabelen

	<p>van een speciaal fonds voor de aankoop van bedrijfsaandelen voor werknemers, ook al hebben de werknemers niet onmiddellijk toegang tot dit fonds, moeten eventuele belastingvrijstellingen in mindering worden gebracht. In geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde beloning, zoals 'stock appreciation rights', vallen niet onder D.11144, maar onder D.11112. Deze variabele omvat met name indirecte uitkeringen ten laste van de werkgever: ' kantines en maaltijdbonnen; ' faciliteiten en diensten op het gebied van cultuur, sport en recreatie; ' crèches en kleuterdagverblijven; ' personeelwinkels; ' vervoerskosten voor het woon-werkverkeer; ' betalingen aan fondsen van vakverenigingen en kosten in verband met de ondernemingsraad.</p>	
D.11145 Overige	<p>Al deze uitgaven zijn inclusief kleine reparaties en regelmatig onderhoud van gebouwen en inrichtingen die specifiek voor bovengenoemde faciliteiten en diensten op sociaal, cultureel en recreatiegebied zijn bestemd. Lonen die de onderneming rechtstreeks aan het personeel in deze diensten en faciliteiten betaalt, vallen niet onder variabele D.11145.</p>	Euro (€)

